CURTEA DE APEL BĂLŢI

Prima instanță:Judecătoria Drochia sediul Glodeni (jud. V. Nogai)
Dosarul nr.2a-20/2024

D E C I Z I E
Colegiul Civil şi de Contencios administrativ

25 aprilie 2024 mun. Bălţi

Instanța compusă din:
Președintele completului
judecător Elena Grumeza
Judecători Corolevschi Dumitru și Natalia Chircu
Grefier Natalia Pasat

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Rotari Alexandr împotriva hotărîrii judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 4 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Belous Ion către Rotari Alexandr,Rotari Iuri privind recuperarea cheltuielilor de înmormântare;

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

1. La 21 februarie 2022 Belous Ion s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Rotari Alexandr privind recuperarea cheltuielilor de înmormântare.
2. În motivarea acțiunii depuse a indicat faptul că, reclamantul Belous Ion a avut un frate pe nume Rotari Vasile, a.n.*****, originar din ***** *****, Rotari Vasile a decedat la data de 03 decembrie 2019, aflânduse în orașul ***** Federația Rusă.
3. Susține faptul că, suma cheltuielilor integrale pentru îngrijirea cadavrului, transportarea cadavrului, pentru înmormântarea lui Rotari Vasile și toate rânduielile tradiționale de pomenire a răposatului au fost suportate de reclamantul Belous Ion, în calitate de moștenitor a depus declarație la notarul Jernovaia Tatiana unul dintre feciorii decedatului pe nume Rotari Alexandr,

declarația cu numărul 2-474, cu numărul de înregistrare 653330 din data de 11.09.2020.

4. Astfel, reclamantul Belous Ion pretinde asupra cheltuielilor suportate în legătură cu decesul lui Rotari Vasilii, originar din *****, decedat în orașul *****, Federația Rusă să fie suportate de moștenitorul Rotari Alexandru, de la care și solicită recuperarea acestor cheltuieli.

5. Totodată, menționează că inventarul cheltuielilor suportate de reclamantul Belous Ion în legătură cu înmormântarea defunctului Rotari Vasilii, sunt următoarele: Potrivit chitanții contract nr.917667 de la ***** Belous Ion a suportat cheltuieli în mărime de 43 145 ruble rusești pentru, procurarea inventarului și hainelor – 25 050 ruble; serviciile agentului ritual – 600 ruble; serviciile suplimentare de deservire – 18 000 ruble; aflarea la morgă – 2 000 ruble; (potrivit cursului oficial al cotării BNM din 1 rublă rusească = 0, 2432 lei moldovenești, respectiv echivalentul la 43 145 ruble rusești = 10 354 lei moldovenești), în total echivalentul la 10 354 lei moldovenești.

6. La fel, potrivit contractului pentru servicii achitate cu nr.949 din *****, încheiat între Belous Ion și Instituția Bugetară de Stat ,, Biroul de medicină legală'' din regiunea Moscova, or.Cehov, Belous Ion a suportat cheltuieli în mărime de 14 946 ruble, potrivit cecului din *****, la suma de 14 946 ruble a fost adăugat comisionul în mărime de 448, 38 ruble, în total Belous Ion a achitat suma de 15 394 ruble (potrivit cursului oficial al cotării BNM din 1 rublă rusească = 0,2432 lei moldovenești), respectiv echivalentul la 15 394 ruble rusești = 3 694 lei moldovenești), în total echivalentul la 3 694 lei moldovenești.

7. Mai mult, pentru înmormântarea lui Rotari Vasili și ritualul de pomenire a acestuia, înmormântarea și pomenirea de a 3-ea zi: perne 3 unități câte 80 lei una-240 lei; plapume 2 unități câte 190 lei una- 380 lei; cuverturi 9 unități câte 100 lei una – 900 lei; șervete mici 24 unități câte 13 lei unu – 312 lei; șervete marie 50 unități câte 125 lei unu – 625 lei; cuverturi 3 unități câte 85 lei una – 255 lei; genți 2 unități câte 20 lei una – 40 lei; șervete pentru părinte/popă 1 unitate de 60 lei – 60 lei; băsmăluțe de nas 20 unități câte 4 lei una – 80 lei; căldări 2 unități câte 135 lei una – 270 lei; căni emaliate 5 nități câte 48 lei una – 240 lei; căldare zincată una – 28 lei; căni simple 12 unități câte 10 lei una – 120 lei; farfurii 2 unități câte 20 lei una – 40 lei; ulcior unul – 35 lei; farfurii de

inox 3 unități câte 30 lei – 90 lei; farfurii de masa plastic 10 unități a câte 12 lei – 120 lei; broboade 3 unități a câte 35 lei – 105 lei; set de albituri de pat 3 unități câte 270 lei – 800 lei; ciorapi 5 perechi câte 7 lei – 35 lei; lumânări 100 unități – 20 lei; chibrite 100 unități – 20 lei; pungi de polietilen 100 unități – 60 lei; pungi mari BMW 20 unități – 60 lei; pungulițe mici 200 unități – 19 lei; pungulițe medii galbene 50 unități – 10 lei; șervețele de hârtie – 5 lei; farfurii de inox 3 unități a câte 35 lei – 105 lei; icoană – 100 lei; lumânare rotunda – 20 lei; apă 6 unități – 41 lei; prăjituri formă de ureche 1 set – 75 lei; covrigi 3,5 kg – 80 lei; bomboane 4 kg – 174 lei; scrumbie (seliodcă) 6 unități – 75 lei; conserve teftele 6 unități câte 11 lei – 66 lei; conserve șprot 3 unități câte 20 lei – 60 lei; roșii 1,4 kg – 35 lei; castraveți 1 kg- 22 lei; plata pentru arenda sălii/localului – 5 000 lei; colaci 80 unități – 360 lei; plata pentru ritual la biserică – 200 lei; lumânări 50 unități – 10 lei; maiouri 4 unități câte 25 lei – 100 lei; căni 10 unități – 100 lei; lumânări 100 unități – 20 lei; chibrite 100 unități – 20 lei; ștergare 20 unități – 250 lei; cuvertură 1 unitate – 85 lei; ștergare 10 unități – 90 lei; ștergare 24 unități – 168 lei; apă 300 lei; producte din carne, cârnați, pastrami – 290 lei; colaci – 125 lei; colaci, pâine – 184 lei; pește – 70 lei; pește – 143 lei; mazăre – 15 lei; tomat de roșii – 15 lei; masline – 30 lei; tefteli – 33 lei, în total suma de 13 430 lei.

8. Astfel, pentru ritualul pomenirii de 40 zile, căni 4 unități a câte 50 lei – 200 lei; ștergare – 438 lei; lumânări și ladan – 20 lei; bomboane, prăjituri – 225 lei; pungi – 10 lei; apă – 119 lei; arenda localului/sălii – 4 685 lei, în total suma de 5 670 lei.

9. La fel, pentru ritualul pomenirii de jumătate de an 6 luni: chibrite – 10 lei; șervete mari – 120 lei; șervete mici – 200 lei; cârnați – 50 lei; mezeluri – 206 lei; pește scrumbie – 99 lei; prăjituri – 34 lei; alt sort de prăjituri – 41 lei; bomboane – 98 lei; pungi de polietilenă – 6 lei; castraveți – 20 lei; roșii – 40 lei; cașcaval – 125 lei; carne afumată – 119 lei; mazăre – 15 lei; maoneză – 46 lei; morcov de coreea – 24 lei; tocătură de carne – 85 lei; șolduri de găină – 90 lei; masline – 34 lei; apă dulce – 78 lei; apă minerală – 47 lei; colaci – 125 lei; pâine – 50 lei, în total suma de 1 762 lei.

10. Pentru ritualul pomenirii de un an de zile, lumânări, ladan – 15 lei; pungi 21 lei; bomboane, prăjituri – 306 lei; colaci – 180 lei; farfurioare 4 unități câte 65 lei – 260 lei; căni 8 unități câte 10 lei – 80 lei; chibrite – 15 lei; ștergare 40 unități

câte 13 lei – 520 lei; apă mineral – 154 lei; vin – 160 lei; arenda localului/sălii – 3 600 lei, în total suma de 5 311 lei.

11. Astfel, consideră că Belous Ion a suportat cheltuieli de înmormântarea cadavrului lui Rotari Vasili în valoare totală de 40 221 lei.

12. Mai indicâ,că deoarece moștenitorii trebuie să suporte cheltuielile de înmormântare, care trebuie să corespundă obiceiului locului și mărimii mesei succesorale,reclamantul Belous Ion înaintează pretenția către moștenitorul Rotari Alexandru în vederea recuperării de către acest moștenitor a cheltuielilor pentru înmormântarea lui Rotari Vasile, care au fost suportate de reclamantul Belous Ion în mărime de 40 221 lei.

13. Totodată, susține că reclamantul Belous Ion, va adresa cerere către notarul Jernovaia Tatiana, în procedura căreia se află dosarul succesoral deschis în urma decesului lui Rotari Vasilii, intentat prin declarația lui Rotari Alexandr, în vederea somării moștenitorului despre creanțele înaintate de Belous Ion potrivit invetarului arătat în cererea de chemar eîn judecată.

14. La fel, partea reclamantă Belous Ion a respectat și executat cerințele legislației în ipostaza în care creditorilor masei succesorale li se poate cere declararea creanțelor lor în cadrul procedurii de somare publică în ordinea stabilită, deoarece procedura de somare a creditorilor masei suucesorale este desfășurată de către notarul care desfășoară procedura succesorală la cererea debitorului Belous Ion, care a adresat notificare în adresa notarului Jernovia Tatiana, în procedura căreia se află dosarul succesoral deschis la data de 11.09.2020 înregistrat cu nr.653330.

15. Solicită, admiterea prezentei cereri, instituirea și aplicarea sechestrului în vederea asigurării executării acțiunii pe bunurile succesorale; dispunerea încasării din contul pârâtului Rotari Alexandr în beneficiul reclamantului Belous Ion a sumei totale de 40 221 lei, care reprezintă echivalentul cheltuielilor suportate în legătură cu înmormântarea decedatului Rotari Vasili, care a fost tatăl pârâtului Rotari Alexandr; încasarea cheltuielilor de judecată de la pârâtul Rotari Alexandr în beneficiul reclamantului Belous Ion, compusă din plata asitenței juridice avocațiale în mărime de 5 000 lei, plus plata taxei de stat în mărime de 1 207 lei, iar în total 6 207 lei.

16. Prin încheierea Judecătoriei Drochia,sediul Glodeni din 4 octombrie 2022 Rotari Iuri a fost atras în proces în calitate de copârât.

Poziţia instanţei de fond.

17. Prin hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 4 septembrie 2023 acțiunea civilă s-a admis și s-a încasat în mod solidar de la Rotari Alexandr și Rotari Iuri în beneficiul lui Belous Ion cheltuielile de înmormântare în mărime de 40 221 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 8 857 lei.

Solicitarea și argumentarea cererii de apel :

18. La data de 28 septembrie 2023, prin intermediul adresei poștale (f.d.18), avocatul Grijuc Victor în calitate de reprezentant al apelantului Rotari Alexandr a declarat apel (nemotivat) împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 4 septembrie 2023, iar la 15 februarie 2024 a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărîrii contestate cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă.

19. În motivarea apelului depus reprezentantul apelantului a invocat faptul că, hotărîrea contestată a instanţei de fond este eronată,deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

20. Totodată, a menționat că, reclamantul Belous Ion a avut un frate pe nume Rotari Vasile, a.n. *****, originar din *****, Rotari Vasile a decedat la data de 03 decembrie 2019, aflânduse în oraşul Cehov, regiunea Moscova, Federaţia Rusă.

21. Mai susține faptul că suma cheltuielilor integrale pentru îngrijirea cadavrului, transportarea cadavrului, pentru înmormântarea lui Rotari Vasile şi toate rânduielile tradiţionale de pomenire a răposatului au fost suportate de reclamantul Belous Ion. În calitate de moştenitor unul dintre feciorii decedatului pe nume Rotari Alexandr, a depus declaraţia cu numărul 2- 474, cu numărul de înregistrare 653330 din data de 11.09.2020 declaraţie la notarul Jernovaia Tatiana.

22. Prin urmare, reclamantul Belous Ion pretinde ca cheltuielile suportate în legătură cu decesul lui Rotari Vasilii, original din *****, decedat în oraşul *****, Federaţia Rusă să fie suportate de moştenitorul Rotari Alexandru, de la care şi solicită recuperarea acestor cheltuieli. Inventarul cheltuielilor suportate de reclamantul Belous Ion în legătură cu înmormântarea defunctului Rotari Vasilii, sunt următoarele: -Potrivit chitanţelor(facturilor) din contract nr.917667 din ***** Belous Ion a suportat cheltuieli în mărime de 43 145

ruble ruseşti pentru, procurarea inventarului şi hainelor - 25 050 ruble; serviciile agentului ritual - 600 ruble; serviciile suplimentare de deservire - 18 000 ruble; aflarea la morgă - 2 000 ruble; (potrivit cursului oficial al cotării BNM din 1 rublă rusească = 0, 2432 lei moldoveneşti, respectiv echivalentul la 43 145 ruble ruseşti = 10 354 lei moldoveneşti), în total echivalentul la 10 354 lei MDL.

23. Potrivit contractului pentru servicii plătite cu nr.949 din *****, încheiat dintre Belous Ion şi Instituţia Bugetară de Stat „ Biroul de medicină legală" din regiunea Moscova, or.Cehov, Belous Ion a suportat cheltuieli în mărime de 14 946 ruble, potrivit ceculuі din *****, la suma de 14 946 ruble a fost adăugat comisionul în mărime de 448, 38 ruble, în total Belous Ion a achitat suma de 15 394 ruble (potrivit cursului oficial al cotării BNM 1 rublă rusească = 0,2432 lei moldoveneşti), respectiv echivalentul la 15 394 ruble ruseşti = 3 694 lei moldoveneşti), în total echivalentul la 3 694 lei moldoveneşti.

24. Astfel, pentru înmormântarea lui Rotari Vasili şi ritualul de pomenire a acestuia, înmormântarea şi pomenirea de a 3-ea zi: perne 3 unităţi câte 80 lei una-240 lei; plapume 2 unităţi câte 190 lei una- 380 lei; cuverturi 9 unităţi câte 100 lei una - 900 lei; şervete mici 24 unităţi câte 13 lei unu - 312 lei; şervete mărie 50 unităţi câte 125 lei unu - 625 lei; cuverturi 3 unităţi câte 85 lei una - 255 lei; genţi 2 unităţi câte 20 lei una - 40 lei; şervete pentru părinte/popă 1 unitate de 60 lei - 60 lei; băsmăluţe de nas 20 unităţi câte 4 lei una - 80 lei; căldări 2 unităţi câte 135 lei una - 270 lei; căni emaliate 5 nităţi câte 48 lei una - 240 lei; căldare zincată una - 28 lei; căni simple 12 unităţi câte 10 lei una - 120 lei; farfurii 2 unităţi câte 20 lei una - 40 lei; ulcior unul - 35 lei; farfurii de inox 3 unităţi câte 30 lei - 90 lei; farfurii de masa plastic 10 unităţi a câte 12 lei - 120 lei; broboade 3 unităţi a câte 35 lei - 105 lei; set de albituri de pat 3 unităţi câte 270 lei - 800 lei; ciorapi 5 perechi câte 7 lei - 35 lei; lumânări 100 unităţi - 20 lei; chibrite 100 unităţi - 20 lei; pungi de polietilen 100 unităţi - 60 lei; pungi mari BMW 20 unităţi - 60 lei; punguliţe mici 200 unităţi - 19 lei; punguliţe medii galbene 50 unităţi - 10 lei; şerveţele de hârtie - 5 lei; farfurii de inox 3 unităţi a câte 35 lei - 105 lei; icoană-100 lei; lumânare rotunda - 20 lei; apă 6 unităţi - 41 lei; prăjituri formă de ureche 1 set - 75 lei; covrigi 3,5 kg - 80 lei; bomboane 4 kg - 174 lei; scrumbie (seliodcă) 6 unităţi - 75 lei; conserve teftele 6 unităţi câte 11 lei - 66 lei; conserve şprot 3 unităţi câte 20 lei - 60 lei;

roşii 1,4 kg - 35 lei; castraveţi 1 kg- 22 lei; plata pentru arenda sălii/localului - 5 000 lei; colaci 80 unităţi-360 lei; plata pentru ritual la biserică - 200 lei; lumânări 50 unităţi - 10 lei; maiouri 4 unităţi câte 25 lei - 100 lei; căni 10 unităţi - 100 lei; lumânări 100 unităţi - 20 lei; chibrite 100 unităţi – 20 lei; ştergare 20 unităţi - 250 lei; cuvertură 1 unitate - 85 lei; ştergare 10 unităţi - 90 lei; ştergare 24 unităţi - 168 lei; apă 300 lei; producte din carne, cârnaţ, păstraămi - 290 lei; colaci - 125 lei; colaci, pâine - 184 lei; peşte - 70 lei; peşte - 143 lei; mazăre - 15 lei; tomat de roşii - 15 lei; măsline - 30 lei; tefteli - 33 lei, în total suma de 13 430 lei. Pentru ritualul pomenii de 40 zile, căni 4 unităţi a câte 50 lei - 200 lei; ştergare - 438 lei; lumânări şi ladan - 20 lei; bomboane, prăjituri - 225 lei; pungi - 10 lei; apă - 119 lei; arenda localului/sălii - 4 685 lei, în total suma de 5 670 lei. Pentru ritualul pomenirii de jumătate de an 6 luni: chibrite - 10 lei; şervete mari - 120 lei; şervete mici - 200 lei; câmaţ - 50 lei; mezeluri - 206 lei; peşte scrumbie-99 lei; prăjituri - 34 lei; alt sort de prăjituri - 41 lei; bomboane - 98 lei; pungi de polietilenă - 6 lei; castraveţi - 20 lei; roşii - 40 lei; caşcaval - 125 lei; came afumată - 119 lei; mazăre - 15 lei; maoneză - 46 lei; morcov de coreea - 24 lei; tocătură de came - 85 lei; şolduri de găină - 90 lei; măsline - 34 lei; apă dulce - 78 lei; apă minerală - 47 lei; colaci - 125 lei; pâine - 50 lei, în total suma de 1 762 lei. Pentru ritualul pomenirii de un an de zile, lumânări, ladan - 15 lei; pungi-21 lei; bomboane, prăjituri - 306 lei; colaci - 180 lei; farfurioare 4 unităţi câte 65 lei - 260 lei; căni 8 unităţi câte 10 lei - 80 lei; chibrite - 15 lei; ştergare 40 unităţi câte 13 lei - 520 lei; apă mineral - 154 lei; vin - 160 lei; arenda localului/sălii - 3 600 lei, în total suma de 5 311 lei. Astfel, consider că Belous Ion a suportat cheltuieli de înmormântarea cadavrului lui Rotari Vasili în valoare totală de 40 221 lei.

25. Suplimentar, susține că atît timp cît moştenitorii trebuie să suporte cheltuieli de înmormântare, care trebuie să corespundă obiceiului locului şi mărimii mesei succesorale, reclamantul Belous Ion înaintează pretenţia către moştenitorul Rotari Alexandru în vederea recuperării de către acest moştenitor a cheltuielilor pentru înmormântarea lui Rotari Vasile, care au fost suportate de reclamantul Belous Ion în mărime de 40 221 lei.

26. Subsidiar, mai indică faptul că, reclamantul Belous Ion va adresa o cerere către notarul Jernovaia Tatiana, în procedura căreia se află dosarul succesoral deschis în urma decesului lui Rotari Vasilii, intentat prin declaraţia lui Rotari

Alexandr, în vederea somării moştenitorului despre creanţele înaintate de Belous Ion potrivit invetarului arătat în cererea de chemare în judecată.

27. Drept urmare, de către partea reclamantă Belous Ion au fost respectate şi executate cerinţele legislaţiei în ipostaza în care creditorilor masei succesorale li se poate cere declararea creanţelor în cadrul procedurii de somare publică în ordinea stabilită, deoarece procedura de somare a creditorilor masei suucesorale este desfăşurată de către notarul care desfăşoară procedura succesorală la cererea debitorului Belous Ion, care a adresat notificare în adresa notarului Jemovia Tatiana, în procedura căreia se află dosarul succesoral deschis la data de 11.09.2020 înregistrat cu nr.653330.

28. Astfel, solicită admiterea prezentei cereri, instituirea şi aplicarea sechestrului în vederea asigurării executării acţiunii pe bunurile succesorale; dispunerea încasării din contul pârâtului Rotari Alexandr în beneficiul reclamantului Belous Ion a sumei totale de 40 221 lei, care reprezintă echivalentul cheltuielilor suportate în legătură cu înmormântarea decedatului Rotari Vasili, care a fost tatăl pârâtului Rotari Alexandr; încasarea cheltuielilor de judecată de la pârâtul Rotari Alexandr în beneficiul reclamantului Belous Ion, compusă din plata asistenţei juridice avocaţiale în mărime de 5 000 lei, plus plata taxei de stat în mărime de 1 207 lei, iar în total 6 207 lei.

29. Prin încheierea judecătorească din 07.03.2022 acţiunea a fost acceptată spre examinare, find fixată şedinţa de pregătirea a cauzei pentru dezbateri judiciare (f.d.35 Vol.I). Prin încheierea judecătorească din 07.03.2023, cerinţa privind asigurarea acţiunii depusă de către reclamantul Belous Ion în acţiunea sa împotriva lui Rotari Alexandr cu privire la recuperarea de la succesor a cheltuielilor de înmormântare, a fost respinsă (f.d.36 Vol.I).

30. Ulterior, la data de 05.05.2022 notarul Jernovaia Tatiana a înaintat o referinţă, prin care a indicat, că la data de 11.09.2020 a fost deschis dosarul succesoral cu numărul 653330/18-2020, după decesul lui Rotari Vasilii, dosarul este deschis la cererea fiului decedatului. Rotari Alexandr. Moştenitorul Rotari Alexandr a prezentat toate actele, care sânt necesare pentru deschiderea şi instrumentarea dosarului succesoral: documente, ce confirmă locul reşedinţei obişnuite a defunctului (pentru stabilirea locului deschiderii succesiunii), actele care confirmă gradele de rudenie (necesare stabilirii cercului de moştenitori) şi actele confirmative pentru stabilirea componenţei masei succesorale, etc. În

urma investigaţiilor efectuate s-a stabilit cercul de moştenitori: cel ce a lăsat moştenire a avut 2 copii: fiul decedatului Rotari Alexandr şi fiul decedatului, Rotari Iuri.

31. În acest sens, la data de 12.11.2021 cu numărul de intrare 247, la dosarul succesoral a parvenit adresarea lui Belous Ion (prin intermediul avocatului Lichii Boris) cu solicitarea notificării moştenitorilor privind necesitatea recuperării cheltuielilor, suportate de către Belous Ion legate de înmormântarea celui ce a lăsat moştenire.

32. Prin urmare, la data de 22.11.2021 cu numărul de ieşire 260, moştenitorului Rotari Alexandr i-a fost expediată scrisoarea recomandată cu notificarea privind necesitatea recuperării cheltuielilor, suportate de Belous Ion, legate cu înmormântarea celui ce a lăsat moştenirea. Astfel, solicită examinarea cauzei civile în baza cererii de chemare în judecată a lui Belous Ion către Rotari Alexandr, privid recuperarea cheltuielilor de înmormântare, în absenţa sa.

33. La fel, în cadrul şedinţei de judecată din data de 10.06.2022 reprezentantul pârâtului, avocatul Pleşca Iulian a înaintat o cerere prin care a indicat, că în calitate de apărător/reprezentant al pârâtului Rotari Alexandru, a luat cunoştinţă cu copia acţiunii şi anexele intentate de Belous Ion privind recuperarea cheltuielilor de înmormântare.

34. La fel susține că apărarea este în imposibilitatea înaintării unei referinţe, deoarece fiind studiate materialele cauzei civile au fost depistate neajunsuri admise de reclamant atît la data înaintării acţiunii cât și ulterior, și anume: fiind înaintată acţiunea din numele lui Belous Ion, reclamantul nu a prezentat anexele la acţiune, traduse în limba de stat, conform prevederilor art.167 alin.(l) lit.a) CPC RM. Or, cererea de chemare în judecată fiind însoţită de înscrisuri care nu sunt traduse și redactate în limba de stat, în modul prevăzut de normele procedurare, motiv pentru care solicită instanţei de judecată de a dispune ca Belous Ion (deţinătorul probelor) să le prezinte traduse, după cum este obligat de normele CPC.

35. Astfel, solcită admiterea cererii, dispunerea lichidării neajunsurilor admise de către reclamantul Belous Ion admise la etapa înaintării acţiunii, şi anume prezentarea actelor juridice traduse în limba de stat de către reclamant.

36. Suplimentar mai susține că, în cadrul şedinţei de judecată din 10.06.2022 reprezentantul pârâtului, avocatul Pleşca Iulian a înaintat o cerere prin care a

indicat, că poziţia lui Alexandru Rotari este nerecunoaşterea capetelor de pretenţii ale acţiunii, temei pentru care solicită instanţei de judecată: de a dispune anexarea probelor la dosar în copii autentice, buletin de identitate; certificat de naştere; certificat de calitate de moştenitor; certificat privind legalizarea drepturilor succesorale; cerere privind deschiderea procedurii succesorale; răspuns ASP RM.

37. Totodată, solicită și atragerea în calitate de copârâţi în cauza civilă a fiului Rotari Iurii şi soţiei defunctului Radu Elena, solicitarea de la notarul Jernovaia Tatiana a informaţiei privind toţi moştenitorii stabiliţi după decesul lui Vasile Rotari. Astfel, solicită admiterea cererii, anexarea probelor la dosar în copii autentice: buletin de identitate; certificat de naştere; certificat de calitate de moştenitor; certificat privind legalizarea drepturilor succesorale; cerere privind deschiderea procedurii succesorale; răspuns ASP RM; atragerea în calitate de copârâţi a fiului Rotari Iurii şi soţiei defunctului Radu Elena, solicitarea de la notarul Jernovaia Tatiana a informaţiei privind toţi moştenitorii stabiliţi după decesul lui Vasile Rotari.

38. La data de 09.08.2022 notarul Jernovaia Tatiana a înaintat o referinţă, prin care a indicat, că în rezultatul încheierii contractului de donaţie a cotei succesorale, donatarul Rotari Alexandru, se subrogă în drepturile şi obligaţiile ce reveneau donatorului Radu Elena, în caliatte de comoştenitor asupra cotei succesorale care reprezintă *1/4* din întreaga masă succesorală, dobândită prin devoluţiune după decesul soţului, Rotari Vasili, care a urmat la data de *****, repectiv, moştenitori la întreaga masă succesorală sânt copiii decedatului: Rotari Alexandr şi Rotari Iuri.

39. Ulterior, la data de 03.10.2022 reprezentantul reclamantului, avocatul Boris Lichii a înaintat o cerere de replică în raport cu cererile părţii reclamantului prin care a indicat, că la cererea părţii pârâtului din 10.06.2022 despre dispunerea prezentării de către reclamant a actelor juridice traduse în limba de stat, menţionează că atât reclamantul Belous Ion cât şi pârâtul Rotari Alexandr sunt vorbitori de limba rusă, respectiv, tot limba rusă este limba de comunicare dintre avocaţii care reprezintă părţile şi clienţii săi, de unde rezultă, că limba rusă este o limbă acceptată de majoritatea participanţilor la proces.

40. Mai mult, reclamantului menţionează, că pornind de la circumstanţele speţei actuale, nu a avut obligaţia de a demara şi suporta o procedură inutilă acestui

proces de judecată precum, prezentarea cu traducere din limba rusă în limba de stat a actelor anexate cererii de chemare în judecată. Or, prin solicitarea reprezentantului pârâtului de a efectua şi prezenta traducere din limba rusă în limba de stat actele juridice anexate cererii de chemare în judecată, reprezentantul pârâtului doar a împovărat clientul său cu majorarea cheltuielilor de judecată încă cu 2 650 lei, având în vedere cheltuielile suportate de partea reclamantului pentru efectuarea traducerii.

41. La fel, cu privire la cererea părţii pârâtului din 10.06.2022 despre atragerea în calitate de copârâţi şi alte persoane şi solicitarea de la notarul Jernovaia Tatiana a informaţiei cu privire la toţi moştenitorii stabiliţi după decesul lui Vasile Rotari. Or, pretenţiile din cererea de chemare în judecată, în corespundere cu cadrul de drept invocat de către reclamant pot fi adresate numai la un adresat concret şi acela este moştenitorul de drept- în speţa respectivă este numai Rotari Alexandr, partea reclamantă solicită respingerea acestei cereri ca fiind inadmisibilă.

42. Astfel, tot la data de 03.10.2022 reprezentantul reclamantului, avocatul Boris Lichii a înaintat o cerere pentru încasarea cheltuielilor suplimentare prin care a indicat, că suplimentar la cheltuielile arătate în cererea de chemare în judecată, solicită încasarea de la pârâtul Rotari Alexandr în beneficiul reclamantului Belous Ion a cheltuielilor suportate pentru traducerea actelor juridice din limba rusă în limba de stat în valoare totală de 2 650 lei.

43. Mai mult, susține că motiv pentru traducerea actelor juridice a fost solicitată prin cererea formulată de reprezentantul pârâtului, respectiv partea reclamantului a dat curs pozitiv acestei cereri şi a efectuat traducerea solicitată, pentru care a cheltuit în total 2 650 lei, de unde rezultă, că reprezentantul pârâtului a realizat cu succes mărirea cheltuielilor de judecată, ce urmează să fie suportate de pârât, iar instanţa de judecată urmează să contribuie la traducerea în practică a dezideratului de mărire a cheltuielilor de judecată pentru pârât cu încă 2 650 lei.

44. Prin încheierea judecătorească din 04.10.2022, a fost atras în calitate de copârât Rotari Iuri (f.d. 196 Vol.I).

45. În consecință, consideră că hotărârea primei instanţe urmează a fi casată pentru neconstatarea şi elucidarea deplină a circumstanţelor care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, şi anume prima instanţă a omis să cerceteze acele

circumstanţe care pot în mod determinant influenţa desfăşurarea procesului şi anume nu au fost examinate actele notariale din Federaţia Rusă ce au o valoare probantă importantă.

Argumentele referinței depuse de reprezentantul intimatului Belous Ion – avocatul Boris Lichii asupra cererii de apel depuse de Rotari Alexandr:

46. La data de 01 aprilie 2024 reprezentantul intimatului Belous Ion – avocatul Boris Lichii a depus referință la cererea de apel prin care a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărîrii instanței de fond.

47. În motivarea referinței depuse, reprezentantul intimatului Belous Ion – avocatul Boris Lichii a reținut că, potrivit certificatului de moştenitor legal nr.2-2405 din 03.06.2022, notarul Jernovaia Tatiana, în temeiul art.2 543 Cod Civil RM, atestă, că i s-a eliberat certificat de moştenitor după decesul tatălui său Rotari Vasili, care a decedat la data de ***** lui Rotari Iuri (f.d.l 19-121 Vol.I).

48. Astfel, potrivit prevederilor certificatului de moştenitor legal nr.2-2408 din 03.06.2022, notarul Jernovaia Tatiana, în temeiul art.2 543 Cod Civil RM, atestă, că i s-a eliberat certificat de moştenitor după decesul tatălui său Rotari Vasili, care a decedat la data de ***** lui Rotari Alexandr (f.d.l 22-124 Vol.I).

49. Sub acest aspect, se atestă că Rotari Alexandr și Rotari Iuri sunt moştenitori în egală măsură a patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Rotari Vasili, care a decedat la data de ***** şi anume: teren pentru construcţii cu construcţii, amplasate pe acest teren, situat în Republica Moldova ***** *****; lotul de teren cu destinaţie grădini şi trenurile agricole, situate în extravilanul ***** *****.

50. Astfel, în cadrul şedinţei de judecată s-a stabilit cu certitudine că Belous Ion, a suportat personal în mod integral, cheltuielile de înmormântare a fratelui său Rotari Vasile şi pretinde satisfacerea acestora din contul moştenitorilor, anume în mărime de 40 221 lei, pretenţii pe care prima instanţă le consideră întemeiate.

51. Potrivit art. 82 CPC Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei, iar conform art.90 lit.i) CPC, Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: i) cheltuielile de asistenţă juridică;

52. Conform art. 96 CPC, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de

asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (11) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

53. Totodată, conform art.63 alin.(2,4) al Legii nr.1260 din 19.07.2022 cu privire la avocatură, (2) Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. (4) Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.

54. Astfel, la caz, instanţa de fond a admis cerinţele reclamantului în raport cu cheltuielile de asistenţă juridică în sumă de 5 000 (cinci mii) lei suportate de către reclamantul Belous Ion la examinarea prezentei cauze, cheltuieli care sunt reale, necesare şi rezonabile, şi proporţionale câştigului de cauză avut de reclamant, urmând a fi admise.

55. Reieșind din normele de drept enunţate, au fost încasate în mod solidar de la pârâţii Rotari Alexandr şi Rotari Iuri, în beneficiul reclamantului Belous Ion şi suma de 1 207 lei, ce constituie cheltuielile de judecată la achitarea taxei de stat, fapt confirmat prin bonul de plată (f.d.12 Vol.I) şi suma de 2 650 lei, ce constituie cheltuielile privind efectuarea traducerii, fapt confirmat prin bonul de plată (f.d.192 a-192 b Vol.I).

56. Aderent, pentru cheltuielile de asistenţă juridică, din partea avocatului Lichii Boris, pârâtul Belous Ion a suportat cheltuieli în volum de 5.000 (cinci mii) lei, fapt confirmat prin Bonul de plată cu Seria EA Nr. 316442 în baza Contractului de asistenţă juridică cu nr. 52 din 26 martie 2024.

Argumentele părților expuse în ședința instanței de apel:

57. În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului Rotari Alexandr-avocatul Grijuc Victor a pledat pentru admiterea cererii de apel depuse în temeiul motivelor de fapt și de drept indicate, cu casarea hotărîrii instanței de fond ca fiind neîntemeiată.

58. Apelantul Rotari Alexandr în cadrul ședinței de judecată a pledat pentru admiterea cererii de apel ca fiind justă și întemeiată, cu casarea hotărîrii instanței de fond ca fiind nefondată.

59. În cadrul ședinței de judecată a instanței de apel reprezentantul intimatului Belous Ion-avocatul Lichii Boris a pledat pentru respingerea cererii de apel cu menținerea hotărîrii instanței de fond ca fiind legală .

60. În conformitate cu art. 100 CPC, cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.

61. Iar conform art. 379 alin. 2 CPC, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

62. Ținând cont de prevederile enunțate, Colegiul Civil a dispus examinarea cauzei în absența intimatului Rotari Iuri, care desi a fost citat corespunzător nu s-a prezentat în cadrul ședinței de judecată.

Aprecierea instanței de apel:

63. Audiind părțile prezente , examinând argumentele invocate în cererea de apel în coraport cu materialele cauzei și cu hotărârea pronunțată, Colegiul Civil şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră apelul întemeiat și care urmează de a fi admis, reieșind din următoarele considerente:

64. În conformitate cu art. 362 alin.1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

65. Instanța de apel constată că, judecătoria Drochia, sediul Glodeni a pronunțat dispozitivul hotărârii la 04.09.2023(f.d.7 VOL-II), iar cererea de apel a fost declarată la data de 28.09.2023(f.d.18 VOL-II), prin urmare apelantul s-a conformat dispozițiilor normelor legale menționate supra şi a depus cererea de apel în termen de 30 de zile din data pronunţării dispozitivului hotărârii.

66. În conformitate cu art. 385 lit. c) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre,iar, potrivit prevederilor art. 386 alin.(1) lit.a) CPC, Hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel

dacă: a) circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin.

67. În conformitate cu 238 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată deliberează, sub conducerea preşedintelui şedinţei, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluţionate, apreciază probele, determină circumstanţele şi caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admiterea acţiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

68. Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

69. Potrivit art. 373 alin. (1), (2) şi (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

70. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

71. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinîndu-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, aceasta are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare.

72. Potrivit prevederilor art.5 alin.(1) CPC RM, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

73. Conform art.2419 alin.(1) Cod Civil, moştenitorii suportă toate cheltuielile cauzate de îngrijire şi tratament în timpul ultimei boli a celui care a lăsat moştenirea, precum şi cheltuielile necesare pentru înmormîntare, care trebuie să corespundă obiceiului locului şi mărimii masei succesorale.

74. Potrivit probatoriului cauzei Colegiul civil constată că, potrivit certificatului de moștenitor legal nr.2-2405 din 03.06.2022, notarul Jernovaia Tatiana, în temeiul art.2 543 Cod Civil RM, atestă, că i s-a eliberat certificat de moștenitor după decesul tatălui său Rotari Vasili, care a decedat la data de ***** lui Rotari Iuri (f.d.119-121 Vol.I).

75. Conform certificatului de moștenitor legal nr.2-2408 din 03.06.2022, notarul Jernovaia Tatiana, în temeiul art.2 543 Cod Civil RM, atestă, că i s-a eliberat certificat de moștenitor după decesul tatălui său Rotari Vasili, care a decedat la data de ***** lui Rotari Alexandr (f.d.122-124 Vol.I).

76. Sub acest aspect, Colegiul civil atestă că sus numiții sunt moștenitori în egală măsură al patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Rotari Vasili, care a decedat la data de ***** conform certificatului de deces(f.d.183-184;187-188) și anume: teren pentru construcții cu construcții, amplasate pe acest teren, situat în Republica Moldova ***** *****; lotul de teren cu destinație grădini și trenurile agricole, situate în extravilanul ***** *****.

77. Astfel, ținînd cont de aspectele invocate supra instanța de apel reliefă asupra temeiniciei parțiale a acțiunii depuse de Belous Ion, or, în speță, este nefondată încasarea sumei de 40 221 lei în beneficiul lui Belous Ion din contul lui Rotari Alexandr și Rotari Iuri , pentru recuperarea cheltuielilor de înmormîntare .

78. În sensul celor invocate, Colegiul Civil reliefă faptul că, reclamantul-intimat într-adevăr a suportat cheltuieli de înmormîntare a fratelui decedat Rotari Vasile la *****(conform certificatului de deces(f.d.183-184;187-188), fapt ce se confirmă prin chitanța-contract nr.917667 din ***** pentru servicii rituale cu Î.I.”Kaprina M.A.” în sumă de 43 145 ruble rusești,echivalent în lei MDL=10 354 lei(f.d.172-173); și prin bonul de plată (cec-Ordin) din ***** pentru serviciile Instituției de Stat”Biroului de Medicină Legală”, în sumă de 15.394,38 ruble rusești,echivalent în lei MDL=3694 lei(f.d.174-175), în total Belous Ion a suportat cheltuieli de înmormîntare în sumă de 14.048 lei .

79. În aceiași ordine de idei, Colegiul Civil reține drept neîntemeiate cheltuielile invocate de Belous Ion pentru masa de pomenire în sumă de 26 173 lei, această sumă nefiind probată prin anexarea probelor la materialele cauzei actuale.

80. În conformitate cu art.94 alin.(1) şi alin.(4) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

81. Conform art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, cheltuielile de asistență juridică se atribuie la judecarea cauzei.

82. În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

83. Or, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată sau bonurile de plată) precum listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora.

84. Pe cale de consecință, raportînd dispozițiile normelor de drept invocate supra circumstanțelor de fapt stabilite, Colegiul civil consideră oportună și justificată încasarea în mod solidar de la Rotari Alexandr și Rotari Iuri în beneficiul lui Belous Ion a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat și cu titlu de asistență juridică în sumă totală de 8021,44 (opt mii douăzeci și unu) lei, 44 bani .

85. Din considerentele enunțate, cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

86. Reieșind din cele relatate, instanța de apel ajunge la concluzia, că apelul înaintat de Rotari Alexandr urmează a fi admis, hotărârea instanței de fond a fi casată, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Belous Ion se admite parțial.

87. În conformitate cu prevederile art.art. 385 lit. c), 390 CPC Colegiul civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Bălți;

d e c i d e :

Se admite apelul declarat de Rotari Alexandr .

Se casează integral hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 4 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Belous Ion către Rotari Alexandr, Rotari Iuri privind recuperarea cheltuielilor de înmormântare, cu emiterea unei noi soluții conform căreia acțiunea se admite parțial.

Se încasează de la Rotari Alexandr și Rotari Iuri în mod solidar în beneficiul lui Belous Ion 14.048 (paisprezece mii patruzeci și opt) lei în contul recuperării cheltuielilor de înmormântare și cheltuieli de judecată în sumă totală de 8021,44 lei (opt mii douzeci și unu) lei și 44 bani.

În rest acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele completului
judecător: Elena Grumeza

Judecători: Dumitru Corolevschi

Natalia Chircu